

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

teater, landsomfattende billetkøbsordninger samt sikret børneteateret bedre vilkår. Det kgl. Teater er imidlertid ikke omfattet af teaterloven og har ikke deltaget i denne systematiske nyttilrettelæggelse af teaterlivet i Danmark.

Imens vi har været optaget af, hvorledes man kunne sikre teaterlivet uden for Kongens Nytorv, har vi mere eller mindre forudsat, at vor nationalscene som statsinstitution med bevilninger på finansloven fortsat kunne gennemføre de aktiviteter, som var pålagt den ifølge lovens tekst, nemlig »som landets nationalteater uden ensidighed at opføre de bedste dramatiske arbejder inden for de 3 kunstarter: skuespil, opera og ballet, såvel af yngre som ældre, navnlig danske forfattere og komponister«, som det ordret hed.

Det, der sker nu, er, at vi må konstatere, at nationalscenen ikke længere kan gennemføre de aktiviteter, vi har pålagt den. Hvad er det så, der er galt?

Det kgl. Teaters to altafgørende problemer er: totalt forældede og uhensigtsmæssige bygninger og regulativer og overenskomster, som tiden er løbet fra.

Hurtigt efter indvielsen i 1874 af den nuværende teaterbygning Gl. Scene blev det åbenbart, at teaterbygningen manglede de faciliteter, der skulle til for at opnå en rationel drift. Mangelen på side- og bagscene samt prøvesale har været og er fatal. På mange måder er teateret en labyrinth. Adgangsvejene fra magasiner, stedet, hvor dekorationer, rekvisitter og kostumer opbevares, til scene er besværlige. Dette og den manglende afstillingsplads på scenen fører til et urimelig stort behov for arbejdskraft, som simpelt hen skal flytte rundt på scenemateriel.

Ved opførelse af Nye Scene – den såkaldte Stærekassen – i 1930'erne øgede man på sin vis Det kgl. Teaters vanskeligheder. Man fik ganske vist endnu en scene at udfolde sig på og dermed flere muligheder for at udnytte den kunstneriske kapacitet, men man fik ingen nye magasiner og en scene med endnu trangere plads. Trods advarende røster blev Nye Scene endog bygget ude af niveau med Gl. Scene og med magasinerne. Ad en smal og lavloftet slidiske skal alle dekorationer bæres op til Nye Scene. Nye Scene er kun en scene, ikke et teater.

Teatret fungerede dengang i kraft af billigere arbejdskraft, mindre tekniske krav og der-

med mindre omkostninger. Dengang kostede håndkraft mindre end maskinkraft. I dag er det omvendt.

Det andet problem er regulativer og overenskomster. Hævdvundne privilegier, sammenholdt med kravet til en moderniseret, smidig drift, har været en af årsagerne til, at det har været så vanskeligt at få teatret til at fungere. Der har været eksempler på manglende samarbejdsvilje og på unødige fastholden af regulativer og ukunstnerisk manglende smidighed i forholdet mellem teatrets fraktioner, hvilket er uforeneligt med teaterdrift.

På denne baggrund er det, at spørgsmålet rejser sig: hvad kan der gøres?

Det spørgsmål rejser heller ikke for første gang. I 1960'erne blev problematikken kulegravet af to udvalg. Konklusionen var, for så vidt angår det bygningsmæssige, at der inden 10 år skulle opføres et opera- og ballethus og en intimszene. Ellers forudså man at der måtte gennemføres omfattende reparations- og ombygningsarbejder. Vanskelighederne ville ellers blive uovervindelige.

Da jeg anså det for urealistisk at tro, at planerne om et nyt opera- og ballethus kunne gennemføres inden for overskuelig tid, nedsatte jeg som kulturminister i 1972 udvalget vedrørende Det kgl. Teaters bygnings- og driftsforhold, der siden fik navn efter sin formand, daværende formand for Det kgl. Teaters tilsynsråd, fru Grethe Philip. Udvalget fik bl. a. som opgave at undersøge, hvorvidt det ville være muligt på Gl. Scene at bringe de scenetekniske forhold og transportveje fra magasiner til scenen i en sådan stand, at teatrets arbejdsmæssige og kunstneriske kapacitet i væsentlig grad kunne forbedres.

Udvalget afgav betænkning i 1974. Betænkningen indeholdt 2 hovedforslag:

- 1) Nedrivning af de eksisterende magasinbygninger bag Gl. Scene, opførelse af bagscene til Gl. Scene og nye magasiner for såvel Gl. som Nye Scene og
- 2) iværksættelse af en rationaliseringsundersøgelse med bistand af privat firma.

For at tage det sidste først: rationaliseringsfirmaet H. B. Maynard er for tiden i gang med en forundersøgelse af rationaliseringsmulighederne på teatret. Resultaterne vil foreligge i løbet af begyndelsen af 1977. En styringsgruppe under kulturministeriets formandskab følger arbejdet med rationaliseringsundersøgelsen.